

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Dominica VI. post epiphaniam

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

Dominica VI. post Epiphaniam.

Evangelium Matth. 17. vers. 1. 8.

Summus ille Judæorum legislator Moses, cum acceptis tabulis legis de monte Sinai jam descenderet, ut populo sese cœlitus missum, & à Deo ad promulgationem Decalogi destinatum declararet, tantâ gloriâ & majestate vultus ejus, Deo id permittente, resplenduit, ut populus in eum intuitus, splendorem oculis ejus emicantem nequaquam potuerit sustinere, Exod. 34. v. 29. seqq.

Rem non admodum dissimilem præcæta Evangelii pericope continet, ubi non Moses, sed Jesus Christus Filius Dei vivi, ut se cœlitus missum, adeoque verum Messiam & Mediatorem N. T. demonstraret, tantâ Majestate & gloriâ in monte Thabor refulget, ut Apostoli vultus ejus splendorem, & emicantem inde gloriam perferre non valeant, sed timore percussi in faciem procidunt, dum à Christo tanguntur & eriguntur.

Videbimus nos

- I. Christi transfigurationem.
- II. Cœlestem inaugurationem.
- III. Discipulorum consternationem.

JJ.

EXEGESIS.

Israelitæ nunquam fertilitatem terræ promissionis & ubertatem agrorum credere voluerunt, donec exploratores ingentem invectæ botrum, specimen, unde de reliqua ejus abundantia judicarent, attulissent, Num. 13. v. 1. seqq.

Si dubitastis hæcenus de gloria & felicitate, quæ in cœlestibus habitaculis reposita est, huc accedite, & botrum ibi respectum in monte Thabor aspiciate, quod tantæ magnitudinis est, ut Petrus extra se quasi positus, & stupore defixus nihil unquam simile vidisse spontè profiteatur.

Magis tamen apparebit botri illius cœlestis decor, & gloria, si considerentur circumstantiæ, quæ ad hanc transfigurationem pertinent, & quidem

1. *Persona præcellentia.* Non enim Moses, de quo in Exordio diximus, non Eliæ, 2. Reg. 2. v. 11. non protomartyris Stephani, Actor. 6. v. 15. Sed ipsius Christi transfiguratio hîc describitur, ut recordemur simul istius gloriæ, quæ nobis in vita æterna aliquando contingit, ubi corpora nostra glorioso corpori ejus conformabuntur, ut Paulus ait, Phil. 3. v. 21.

2. *Temporis convenientia*, quando facta sit, nimirum post sex dies, ut Evangelista testatur. Unde dies hi numerandi sunt curiose non disputabimus. Sufficit nobis scire, quod Christus, postquam opera vocationis suæ concionando & miracula patrando per sex dies fideliter absolvisset, die septimo sequente gloriosâ transfiguratione ornatus sit: Ita nobis sex dies deputati sunt, quibus in sudore & labore vocationi nostræ incumbere oportet. Sed este bono animo, vos mei, quæ sequetur, Sabbatum erit, ubi transfigurabimur cum Christo, & quies optata miserias hujus vitæ excipiet. Qui

I 2

enim

*licht de six
omnes et mira
bilis in bacal
temporis habi
ty et factis
nihil sit qd
quatu. vch.
joh. 20. 30.
c. 21. 25.*

enim hic seminant in lachrymis, in exultatione metent, Pl. 126. v. 5.

3. *Testium sufficientia*, qui transfigurationi interfuerunt, & hic nominibus suis propriis describuntur. Nam assumpsit Jesus, inquit Evangelista, Petrum, Jacobum, & Johannem, & duxit eos seorsim, Hi ipsi sunt, quos postea in horto Oliveti ad agnoscendum admisit, Matth. 26. v. 37.

Si vis igitur aliquando glorificari, ante omnia vide, ut discipulus Christi sis, & crucem quam tibi immittit, patienter suscipe. Petrus virum saxum & cordatum, Jacobus supplantatorem, Johannes gratiosum denotat. Has proprietates omnes verè Christiani habere debent, 1. Sint cordati, & instar petrae à veritate cœlesti dimoveri se non patiantur, Eph. 4. v. 14. 2. Supplantatores, qui carnem & Diabolum sub pedibus continent, & peccatum non sinant regnare in corpore mortali, Rom. 6. v. 12. 3. gratiosi, & Deum propitium sibi per fidem custodiant, adeoque pauperibus se gratiosos præbeant per beneficentiam. Talibus hostiis placetur Deo Ebr. 13. v. 17.

4. *Loci eminentia*, ubi factum sit, nimirum in monte excelso, per quem omnes ferè Ecclesie Doctores montem Thabor intelligunt. D. J. F. Mayer p. 144. sic se montem dicit. V. d. 4. m. 9. 1. p. 1. v. 1. 1. p. 1. p. 1.

Tres in Scripturis sunt montes celebres. 1. Mons Sion, ubi lex promulgata est. 2. Mons Sion, ubi arx Davidis extructa est. 3. Mons Thabor, ubi Christus glorificatus est. Si vis aliquando cum Christo in monte Thabor glorificari, jam ascende montem Sinai, & juxta legem ibi promulgatam facta tua examina cum Civibus Hierosolymitanis in captivitate Babylonica, Thr. 3. v. 40. non tamen in hoc monte tibi erit subsistendum, ut Judas fecit, & desperavit, sed per-

gendum ulterius & fugiendum ad montem Sion è quo Evangelium exiit, Esa. 3. v. 3. ubi Christus residet qui Sionis mystica lex & caput est, Pl. 2. v. 6. tunc in montem Thabor aliquando nos transferet, ubi abundantia gaudiorum erit in seculum, Pl. 16. v. 11.

5. *Modi evidentia*. In græco est vocabulum μεταμορφωσις Ovidiana, talis nimirum, quæ corporis Christi, ut quondam Lothi uxor in statuam salis, & baculus Moïsi in serpentem transmutata fuerit, stat enim & stabit in æternum axioma Damasceni: quod ὁ λόγος semel assumpsit, nunquam deponet. Sed μετασχηματισμός est, quem hic Evangelista describit, quo forma Christi servilis radiis divinæ majestatis illustrata resplenduit. Subjectum splendoris hujus ponit Evangelista.

1. *Faciem*, quam dicit fulsisse instar solis. Idipsum caducis nostris corporibus in vita æterna continget, Matth. 13. v. 43. Dan. 12. v. 3. 1. Cor. 15. v. 42.

2. *Vestem*, quæ canduit ut lux, & sanctitatem futuræ nostræ beatitudinis præfiguravit. Ibi vestes nostræ albicabunt verè ut lux, & sponsæ dabitur, ut cooperiat se bysso splendenti & candido justitiæ, Apoc. 19. v. 8. videte igitur, ut hic transformemini renovatione mentis vestræ per penitentiam, Roman. 12. v. 2. si transformationem illam gloriosam aliquando experiri velitis, juxta admonitionem, 1. Joh. c. 3. v. 3.

De Secundo.

Fuit transfiguratio, sequitur *inanguratio*, quæ membris quatuor potissimum absolvitur.

I. Est *Mosis & Elia præsentatio*, quæ notabilis est

1. Rati-

I. *Ratione consortii.* Nam apparebant ipsis, inquit Evangelista, non soli Christo, sed Petro etiam, Jacobo & Johanni, quibus in hac transfiguratione gloriam suam Christus conspiciendam exhibere voluit: Ita tandem aliquando omnes pii in vita æterna videbunt Christum & sanctos Patriarchas, Prophetas, Apostolos & martyres, nec videbunt tantum, sed etiam associabuntur illis, tanquam cives & domestici cælestis Hierosolymæ, Eph. 2. v. 19.

2. *Ratione colloquii.* Non enim muti apparent Moses & Elias, sed colloquuntur cum Christo de exitu, quem habiturus erat Hierosolymis, ut Lucas addit, hoc est, de passione & morte Christi, quia hic articulus est scopus Prophetiæ & Apostolicæ doctrinæ, 1. Cor. 15. v. 3. 1. Pet. 1. v. 11.

Id quod speculum est gloriæ in vita æterna expectandæ, ubi cum Prophetis & Apostolis mutuos sermoes instituemus de summo illo redemptionis & salutis nostræ mysterio, quod in hac vita plenè & perfectè non assequimur, & cantabimus canticum novum, dicentes: Dignus est agnus qui occisus est, accipere virtutem & divinitatem, & sapientiam, & fortitudinem, honorem in gloriam & benedictionem, Ap. 5. v. 12.

II. *Petri exclamatio.* quâ gaudium suum explicat, & in monte semper manere desiderat. Domine, inquit, hic bonum est habitare, si vis, faciamus tria tabernacula, tibi unum, Moysi unum, & Eliæ unum. Ita obliuiscitur omnium, quæ in mundo unquam viderat pulchra & grata, præ copia gaudii: quid igitur fiet in æterna vita, ubi non prægustum tantum percipiemus, ut hic Petrus, sed perfectissimam & plenissimam segetem omnium bonorum cælestium possidebi-

mus. Ibi absterget Deus omnes lacrymas ab oculis nostris, Es. 25. vers. 8. Ap. 7. v. 17. & in æterna tabernacula nos recipiet, Luc. 16. v. 9. de quibus David Pl. 84. v. 2. 3. Et sicut Petrus agnoscit Moysen & Eliam, quos antea non viderat: Ita in vita æterna nos invicem agnoscemus, quod Lutherus paulò ante obitum suum exemplo Adami Evam nunquam antea visam, agnoscentis comprobavit, Gen. 2. v. 23.

III. *Nubis obumbratio.* Quia enim Apostoli non poterant intelligere vel sustinere rationem cælestis gloriæ, ideo Deum nube quadam ipsos obumbrat, sicut in revelatione gloriæ & Majestatis divinæ in V. T. aliquoties factum est. Nubes illa à veteribus symbolum Sp. S. appellatur, qui hic in nube apparuit, sicut apud baptismum Christi in specie columbæ, Matth. 3. v. 16. Et ita habemus in transfiguratione hæc evidentissimum testimonium SS. Trinitatis.

IV. *Patris testificatio.* Nam ex nube audita est vox: Hic est Filius meus dilectus in quo complacuit mihi, hunc audite. Quæ certè illustrem descriptionem personæ & officii Christi complectitur, quod sit æternus æterni Patris Filius, Doctor & Mediator generis humani ab ipso constitutus & eo sine missus in hunc mundum, ut consilium Dei de salute nostra nobis annunciret, & opus redemptionis perficeret. Hunc audire debemus, quando per ministerium suum nobis loquitur, Luc. 10. v. 16.

De Tertio.

SEquitur pars tertia, nimirum *discipulorum consternatio* quæ describitur

I. *Ratione vehementiæ.* Nam audientes hoc discipuli, inquit Evangelista, præcide-

runt in facies suas & timuerunt valde. Nempe vocem Dei in hac infirmitate sustinere non possumus, Exod. 20. v. 19. Si vox gratiæ ita terruit Apostolos, quomodo terrebuntur aliquando impii, cum in ira sua ipsos alloquetur, & in furore suo conturbabit illos, Psal. 2. v. 5.

2. *Ratione disparentia*, quam Christus procurat

1. *Accedendo*. Nam ipse est verus Consolator, qui confortat manus dissolutas & genua debilia roborat, Esa. 35. v. 3. 4. 5. Sed absque hoc mediatore Deus nobis est ignis consumens, Deut. 4. v. 24.

2. *Tangendo*. Nam caro ejus est vivifica

caro, Joh. 6. v. 54. & quando tangit aliquem virtutem emittit, ut docet exemplum hæmorrhœ, Marc. 5. v. 30.

3. *Alloquendo*. Nam surgite, inquit, & nolite timere. Quibus verbis omnem ex cordibus illorum metum expellit. Nam verba ejus sunt verba vitæ æternæ, Joh. 6. v. 68.

4. *Ratione consequentia*. Nam levantes oculos suos neminem viderunt nisi solum Jesum, quia in ipso solo habemus omnia & ad ipsum nos Moses, Prophetæ & Apostoli deducunt. Is enim tanquã Magister & Doctor audiendus nobis proponitur. Ergò hunc solum audire debemus, si genuini ejus discipuli esse volumus, Joh. 8. v. 31

Dominica Septuagesima.

Evangelium Matt. 20. v. 1. 16.

Postquam Deus hominem ad imaginem suam creasset, collocavit ipsum in horto Eden, ut beatam vitam viveret, Gen. 2. v. 8. sed propter peccatum ex paradiso rursus ejectus est, & collocavit Deus ante paradisum voluptatis Cherubim cum flammeo & versatili gladio ad custodiendam viam ligni vitæ, Gen. 3. v. 24. Hanc miseriam generis humani filius Dei considerans, misericordiam suam effudit quasi, & novum plantavit Paradisum, in quo succus & vigor pristinæ integritatis per ministerium verbi & Sacramentorum ad animas nostras rediret. Atque hæc est illa spiritualis vinea, ubi Deus Pater est vinitor, Deus filius vitis, Deus Spiritus Sanctus ligamen, quo palmites vitæ alligantur & fecundantur.

De hac vinea differit Christus in præsentem

pericope, quam breviter percurremus, & videbimus

- I. *Operariorum conductionem.*
- II. *Mercedis distributionem.*

J.J.

EXEGESIS.

Inter varias similitudines, quibus Ecclesia militans in his terris comparatur, non postrema est, quæ hodierno Evangelio proponitur, cujus scopus est exhortatorius, ut sequamur Dei vocationem, quando nos in vineam suam vocat, nec meritis nostris confidamus, ut juvenis cap. præced. v. 20. qui sua gloriatione ansam Christo præbuerat ad hanc similitudinem, ubi potissimum consideranda nobis occurrit

I. *De vinea vocatio*, quæ est

1. *Gratuita*. Nam paterfamilias, qui est Pater